

La participació del Comtat de Cocentaina en la descoberta d'Amèrica (2/2)

Autor: Joanjo Albinyana

Data de publicació: 07-05-2015

En Joanjo Albinyana ens aporta dades sobre la participació del Comtat de Cocentaina en diverses activitats relacionades amb la descoberta d'Amèrica i, sobretot, de Mèxic. Segona i última part.

(Continuació de la primera part: [Enllaç a la primera part](#))

FERRAN CORTÉS, DUC DE LUNA.

Però qui era aquest conqueridor de Mèxic que va instaurar una festa tan nostra com la de moros i cristians?

L'investigador Pep Mayolas¹⁰ en el seu excel·lent article *Hernán Cortés*, fill de Maria de Torrelles, i el tresor de Moctezuma a Molins de Rei ens proposa que la identitat real del famós Hernan Cortés és Alfons Felip de Gurrea i Aragó (1487-1550), súbdit de la Corona d'Aragó, descendent de Joan II d'Aragó, duc de Luna i fill del Comte de la Ribagorça.

Disposem de més argumentacions a favor d'aquesta tesi en els interessants articles sobre Ferran Cortés de Jordi Bilbeny *La visita esborrada d'En Cortés a Catalunya* i el de l'Ivan Giménez *Hernán Cortés: hidalgo extremeño o descendent de sang reial catalana?*

D'aquest il·lustre personatge, volem deixar constància ací d'una curiositat. Aquesta curiositat gira a l'entorn de l'origen del ducat de Luna. Es tracta del fet que el 1420 la veïna ciutat d'Alcoi era una baronia del comte de Luna: Frederich de Luna. Alguns anys després, tenim que el comtat ha passat a ducat en la persona d'Alfons Felip de Gurrea, és a dir, de Ferran Cortés.

Caldrà esbrinar quin tipus de connexió hi ha, si es que n'hi ha alguna, entre un comte de Luna i un duc de Luna per

terres del Comtat. Perquè, si n'hi hagués, tindríem que En Cortés estaria vinculat també territorialment a Alcoi, i, per tant, a Cocentaina des de l'inici del segle XV.

UN URREA FAMILIAR DE FERRAN CORTÉS

Una altra família de la zona del Comtat que també creiem que hauria tingut relació amb Ferran Cortés fou la dels Urrea. Eren nobles, amb personatges com Lope Ximénez d'Urrea i de Bardaixí, comte d'Aranda, vescomte de Roda i senyor de Mislata i que arribà a ser virrei de Sicília. Un germà seu, Pero Ximénez d'Urrea i de Bardaixí fou President de la Generalitat de Catalunya de 1446 a 1449.

Però el més important pel que fa als Urrea en la nostra investigació és que eren els senyors de Benilloba, vila veïna de Cocentaina. I que els Urrea eren familiars d'Hernan Cortés ens ho conten Beatriz Garza Cuarón i George Baudot en la Historia de la literatura mexicana¹¹:

“El sistema preconizado por (Hernan) Cortés parece llevar la mano y el asesoramiento de su pariente, el franciscano Urrea, que por entonces estaba en México.”

Així doncs, tenim emparentats en Ferran Cortés amb un Urrea, com els Urrea senyors de Benilloba. Tot i que no podem dir amb rotunditat que uns i altres són els mateixos Urrea, ho deixem apuntat aquí com una coincidència sospitosa.

UN DESCENDENT DE PLANES ÉS FAMILIAR DE FERRAN CORTÉS

Un altre lligam dels conqueridors d'Amèrica amb les nostres terres el trobem en el fet que la filla d'En Pere Cisternes de Planes, Elena de Cisternes i Tovar, es casà amb Pedro Cortés de Monroy, familiar de Ferran Cortés¹²:

En 1573, es va casar amb Elena de Tovar, filla del capità Cisternes i Maria de Tovar davant el Llicenciat Calderón. Fruit d'aquest matrimoni serien 8 fills. Els descendents aconseguirien diversos títols nobiliaris. El seu sogre Pere Cisternes lliura per dot a la seva filla 12.000 pesos.

Encara que Elena de Cisternes i Tovar era nascuda a la vila de la Serena, tindríem que aquesta filla del valencià Pere Cisternes estaria emparentada amb Ferran Cortés a través de les noces d'aquesta amb un familiar d'en Cortés.

No sols tenim el conqueridor de Mèxic celebrant moros i cristians i posant el patró de Sant Hipòlit Màrtir a la recent conquerida ciutat de Mèxic, sinó que també tenim un parent seu casat amb la filla de Pere Cisternes de Planes.

UN ONTINYENTÍ AMIC PERSONAL DE FERRAN CORTÉS

Seguim amb més lligams de Ferran Cortés amb personalitats de les terres del Comtat o, en aquest cas, de la veïna comarca de la Vall d'Albaida, tot i que aleshores pertanyien ambdues a la governació de Xàtiva.

Observeu què ens diu el Pare Lluís Fullana i Mira, nat a Benimarfull, en el seu llibre Historia de Onteniente editat l'any 1957. A l'apartat que ens mostra els ontinyentins il·lustres escriu:

“Anastassi Perigüell, amic personal de Ferran Cortés que en tornar de la conquesta de Mèxic li regalà (al d'Ontinyent) un punyal d'or”.¹³

Sempre ens han dit de forma oficial que tota la gent que anava amb el conqueridor era extremenya. Com és possible? Com s'explica que un amic personal de Ferran Cortés fos d'Ontinyent?

Veiem, doncs, una altra dada més que contradiu la posició oficial, però que seria totalment lògica en un context de conquesta americana per part de la corona d'Aragó. Comencem doncs, a tenir un cert nombre de proves que ens fan pensar en la possibilitat que el famós “Hernán Cortés” pertanyés en realitat a la Corona d'Aragó i no a l'Extremadura del Regne de Castella.

FERRAN CORTÉS PERTANY A LA CORONA D'ARAGÓ

Que Ferran Cortés pertanyia a la Corona d'Aragó i no a la de Castella no ho dic jo. Hi ha documents antics que ens ho afirmen. Entre altres, us en mostrarem un de l'escriptor Lluís Çapata del seu llibre en vers¹⁴, editat el 1566, anomenat Carolo famoso. Parem atenció al següent fragment que trobem al cant XXV del llibre, pàgina 138, quan l'autor està lloant la glòria del cognom Cortés:

CORTES

Y aquel gentil escudo repartido
Todo el en quatro partes diferentes
Qu'en en un quadro esta un aguila en su nido
Y al otro un fiero Leon de bravos dientes
Y al otro tres coronas, y esculpido
Al otro el claro México en sus fuentes
Con las ocho cabezas en cadena
Cortes de Aragon familia buena.

“Cortes de Aragon familia buena”: d'aquesta frase algú podria pensar que l'autor, en esmentar el cognom Cortés, no especifica clarament que es tracta del famós personatge, però a un simple colp d'ull podem veure que per a fer referència a una part del seu escut s'hi diu “Al otro el claro México en sus Fuentes”. Per tant, no hi ha cap dubte que està referint-se clarament i concreta a l'escut d'armes del famós Hernán Cortés conqueridor de Mèxic: el nostre Ferran Cortés.

A més a més, a l'escut podem veure l'emblema reial de la Corona Catalana -encara que a la ciutat de Medellín, a Badajoz, com que la censura hi ha actuat, trobem que a l'escut de Ferran Cortès li han esborrat aquesta part central i que apareix, doncs, sense la quadribarrada.

Per tant, el text ens diu que al voltant de 1566, segons l'escriptor “extremeney” Çapata la família dels Cortés era aragonesa, fent referència clara i inequívoca al gentilici del conqueridor. A més a més, al centre de l'escut del conqueridor apareix el senyal d'armes reial català.

Deixem clar que Luís Zapata és contemporani del Cortés i que, quan aquest mor, l'escriptor té 21 anys, per la qual cosa degué conèixer-ne la fama. Així, doncs, crida fortament l'atenció que l'autor, quan lloa l'escut d'armes de Cortés, tot i que suposadament és extremeney com ell, acabi afirmant que els Cortés són d'Aragó. Seria més lògic pensar que si ambdós personatges foren extremenys, al poema, quan es parla de la família dels Cortés, Çapata hauria escrit que aquesta seria extremenya o castellana.

Com a curiositat, afegirem que prop de València trobem un poble molt semblant al cognom del conqueridor Hernan Cortés de Monroy. Es tracta de la vila de Montroi i que en època coetània als fets americans n'eren senyors els Çapata. Prop d'allí, també es troba el poble de Cortes de Pallars. Doble coincidència si tenim en compte que al seu escut veiem el de Pallars Sobirà amb una àguila bicèfala i, a més a més, amb el mot també de Cortés, com Ferran Cortés.

Tot i que sabem per la recerca de Pep Mayolas que el cognom Cortés té lligam amb Alfons Felip de Gurrea i Aragó a través d'una propietat del conqueridor a Navarra, hem volgut deixar constància d'aquesta triple relació:

Ferran CORTES de MONROY i escut amb ÀGUILA BICÈFALA.

MONTROI i CORTES de Pallàs -de Pallars-, escut amb ÀGUILA BICÈFALA.

La història ens ha mostrat sempre un conqueridor arrelat a Extremadura: ho són els seus orígens, la seua família, els militars que l'envolten, els mariners, etc. Però en realitat la descoberta fou una empresa catalana, creada, confeccionada, organitzada, i duta a terme amb la gent del nostre país.

LA BANDERA DE FERRAN CORTES ERA UNA QUADRIBARRADA

No sols tenim un autor coetani de Cortés afirmant que pertanyia a la corona d'Aragó. També tenim el prestigiós canal de televisió anglès, la BBC, que va emetre un documental sobre la conquesta de Mèxic què ens presenta el conqueridor al capdavant de les seues tropes i damunt d'un cavall mentre enarborava una senyera.

Es tracta del documental Conquistadors, Battle of the Gods dirigit per Jason Hreno i produït per Atlantic Productions¹⁵. Aquest documental fou emès per Canal 33 i del qual podem veure un fragment a youtube amb el títol: “Ferran Cortés passeja una Senyera (1/2) - histocat.cat”. Hi apareixen unes quantes imatges com aquesta del minut 2.49:

Podem comprovar fàcilment que no és una bandera amb castells i lleons, sinó que la productora ha posat com a bandera de Ferran Cortés la reial senyera catalana de les quatre barres. Què saben els anglesos que no sapiguem

nosaltres?

LA BANDERA DE NOU MÈXIC AMB QUATRE BARRES

I ara observeu la bandera de Nou Mèxic creada el 1920. La "wikipedia" castellana ens diu que aquesta ensenya mostra un símbol sagrat indi amb els colors de la que tingué Espanya des del segle XVIII i que conserva en l'actualitat: roig i groc.

Bandera espanyola? Com pot ser que n o puguin vore quatre quadribarrades i que, en canvi, sols vegem els colors de la bandera espanyola? Efectivament, qui escriu la història veu el que vol veure i no una altra cosa.

Novament escau una comparació per veure de quina similitud parlen i a quina bandera fan esment A la catalana o a la castellana?

Doncs a mi em sembla que té una quadribarrada per als quatre punts cardinals.

LA FESTA DEL PENÓ

La senyera que portava Jaume I, segons la tradició, es guarda a l'ajuntament de València, coneguda popularment pel nom "el penó de la conquesta". El penó va entrar per primera vegada a València ciutat el 9 d'octubre de 1238.

Des de llavors els valencians commemoren aquest fet amb la baixada del Penó a l'exterior i el seu posterior trasllat pels carrers de València com a símbol de festa i de reconeixement dels nostres orígens.

A Amèrica també trobem una festivitat que commemora l'arribada de Ferran Cortés, un 13 d'agost, a la ciutat de Mèxic. Allí, hi ha també una desfilada, a imitació de la festa valenciana, pels carrers de la ciutat fent honors a la seua bandera.

Es tracta de "la fiesta del pendón"¹⁶. Fixeu-vos que fins i tot ha perdurat la tradició amb el mot "penó" com s'anomena en valencià encara que castellanitzat en "pendón". Per què no celebren a Mèxic "la fiesta de la bandera"?

LA SENYERA DELS EEUU

Després de conquerir Tenotxtilan, Ferran Cortés va crear el 1530 el virregnat de Nova Espanya, que anava des de l'actual Mèxic fins quasi la meitat de l'actual Estats Units. Un parell de segles més tard, quan el 4 de juliol del 1776 EEUU fa la declaració d'Independència, la bandera¹⁷ que s'estava emprant just en aquell moment era aquesta que adjuntem de 7 franges de vermell sobre fons blanc:

Una altra coincidència que torna a resultar sospitosa: la bandera que acabem veient als EEUU és més semblant a la nostra senyera que no pas a la del regne de Castella.

Sovint, quan he exposat en públic aquesta hipòtesi sobre l'origen quadribarrat de la bandera dels EEUU, m'han argumentat en contra que l'americana té 7 barres front de les 4 catalanes.

Us convidem a pegar un colp d'ull a la següent il·lustració d'Alexander Jackson Davis (1803-92), que realitzà aquest dibuix de la façana del Capitoli¹⁸, a Washington DC, capital del país, tal com es veia el 1834. En el moment de realitzar-lo s'acabava de llicenciar a l'acadèmia americana de Belles Arts de Nova York, i per tant es tracta d'una persona amb formació acadèmica superior i que sap exactament com es dibuixa la bandera del seu país. Així doncs, tenim una il·lustració de la capital dels EEUU onejant una bandera d'EEUU amb quatre barres com la catalana.

Si ara ja veiem clar que els EEUU havien tingut una bandera de quatre franges, es podria argumentar també en contra que el color que contrapunta al vermell és el blanc en el cas de l'americana, mentre que en el de la catalana és el groc.

A continuació, us mostrem el cas de la nostra senyera, la que conservem a l'ajuntament de València, la que segons la tradició portava Jaume I en la seua entrada al cap i casal, el nostre famós "penó de la conquesta". Això sí, en aquest cas amb el color groc descolorit i convertit quasi amb un blanc.

Com podem comprovar, son quasi idèntiques. La bandera dels primers EEUU podria haver sorgit de la del virregnat de Nova Espanya: una senyera amb quatre barres.

ELS UNIFORMES DEL GENERAL G. WASHINGTON, 1778, PROCEDIEN D'ALCOI.

Vicent Artur Moreno (València, 1962) és doctor en Comunicació Audiovisual i llicenciat en Arqueologia, Història de l'Art i Periodisme. Al seu llibre¹⁹ "Un País de tinta. Rutes històriques i literàries pel País Valencià" podem llegir una interessant cita relacionada amb la roba que portaven els soldats de l'exèrcit que acabaria guanyant la guerra de la independència americana:

El mes de març de 1778 el Congrés dels Estats Units rebé "9000 vars de pany blau i 18000 vares de pany vermell de llana de les fàbriques d'Alcoi i d'Ontinyent. Això significava que quasi tots els uniformes de l'exèrcit del general George Washington procedien de la comarca de l'Alcoià i de la Vall d'Albaida. En certa manera, gràcies als telers de la Vall d'Albaida i de l'Alcoià, la independència dels Estats Units d'Amèrica va ser possible.

Això ve a posar damunt la taula, una vegada més, les relacions desconegudes i importantíssimes del nostre País Valencià amb el descobriment d'Amèrica i amb la història del virregnat de Nova Espanya, predecessora, en part, dels Estats Units d'Amèrica, amb la gènesi del qual tenim molt a dir a mesura que anem desgranant la nostra veritable història.

UN CAPITÀ DE FERRAN CORTÉS A XÀTIVA: PEDRO ALVARADO.

Volem fer esment ara d'en Pedro Alvarado. Aquest fou un conqueridor nascut suposadament a Badajoz i que participà en la conquesta de Mèxic com a capità de Ferran Cortés. Alvarado fou un home de sevs confiança i, quan començà l'expedició, aquest el nomenà el seu segon.

Encara que la història oficial el fa extremeny, tenim en canvi dos historiadors de la Universitat de València que ens parlen d'un artiller de la guarnició de Xàtiva que també s'anomena Pedro Alvarado.

D'una banda Luis Arcienaga²⁰: aquest professor d'història de l'art de la Univesitat de València, afirma el que segueix en el seu llibre sobre el castell de Cullera intitulat "Sistema de defensa en Cullera: Castillo, murallas y torres":

"Tras el exaltado período de conflictos, el notario Luis Palau y el cantero y artillero de la guarnición de Játiva, Pedro Alvarado visitaron los castillos de Peñíscola, Benidorm y Cullera"

I de l'altra Juan Francisco Pardo Molero²¹: Vet aquí el que aquest investigador afirma dins del llibre Castells, torres i fortificacions en la Ribera del Xúquer:

"Desde este punto de vista, la visita de la Fortaleza (Cullera) efectuada por el artillero y cantero Pedro Alvarado en 1525 marca un hito".

"Para llevar a cabo el trabajo, confió en un soldado adscrito a la guarnición del castillo de Xàtiva, Pedro Alvarado".

Observant el gravat que apareix a les Décadas de l'Antonio Herrera de Tordesillas –de qui, tot i el seu cognom, la història oficial ens diu que fou nascut a Cuéllar, o segons les nostres hipòtesis a Cullera–, quan aquest ens parla de Pedro Alvarado, ho fa reforçant la imatge amb una qualitat que el fa molt xativí: apareixen uns canons d'artilleria.

Si el nostre Pedro Alvarado és artiller i el dibuix així ens ho confirma. el que creiem que ha passat és que la censura ha degut canviar el nom de Xàtiva pel de Badajoz. Però els censors no s'han adonat que calia esborrar també del llibre la imatge dels canons.

PONÇ DE LLEÓ CONQUERIDOR D'AMÈRICA

Juan Ponce de León, fou el primer governador de Puerto Rico en representació de la Corona espanyola (o catalana?). Encapçalà la primera expedició europea a la Florida, a la qual posà nom. Tornem a comparar la bandera d'un altre país americà, en este cas Puerto Rico amb la senyera, i tornem a constatar una semblança entre ambdues ensenyes.

El primer que ens crida l'atenció de la seua biografia és que fou patge del rei Joan II d'Aragó, el pare de Ferran el Catòlic.

Però qui eren realment els Ponç de Lleó? Fem un breu repàs a la seua nissaga:

Són descendents del magnat català Ponç de Cabrera, vescomte de Cabrera (1098-1144 o 1170), de Girona i d'Àger, qui va acompanyar Berenguera, filla de Ramon Berenguer II, comte de Barcelona, des de la ciutat barcelonina a Castella (1128) per a la seva boda amb el rei Alfons VII de Castella.

Més endavant, trobem un Fernán Pérez Ponç de Cabrera i Lleó (mor a finals de 1291). Era fill de Pere Ponç de Cabrera (m. 1248/1254) i de sa muller Aldonza Alfonso de Lleó, filla il·legítima d'Alfons IX de Lleó. Fou príncep de Zamora i inicià la nissaga Ponç de Lleó per les seues noces amb la filla del rei de Lleó. Aquesta família noble era coneguda amb el nom abreviat de Ponç de Lleó, però cal recordar que els Ponç també eren uns "de Cabrera", cognom compost que sovint els censors tracten d'esborrar per fer desaparèixer l'origen català de la nissaga.

El 1335 Pere Ponç de Lleó i de Cabrera, senyor de Mairena celebrà noces amb Beatriu de Llúria (o de Lauria), filla del baró Jaume II de Xèrica i de Beatriu de Llúria, néta de Roger de Llúria i besnéta de Jaume II d'Aragó. Autoritzats pel rei Alfons IV d'Aragó²², els seus descendents empraren les quatre barres catalanes i una orla d'escudets de la casa de Vidaure.

És a dir, que la comtessa de Cocentaina, néta de Roger de Llúria es casa amb Pere Ponç de Cabrera i Lleó amb la qual cosa adquireix el dret de posar les quatre barres catalanes al seu escut. En aquest escut, abans sols hi figurava un lleó. I així tenim vinculat al comtat de Cocentaina, a finals del segle XIV, un Ponç de Cabrera i Lleó. Un segle més tard, un Ponç de Lleó descobreix la Florida a Amèrica.

D'aquests dos Ponç de Lleó, l'un ñes en Joan, el conqueridor de la Florida i l'altre, el casat amb la comtessa de Cocentaina. Tot i que no hem identificat el grau de parentiu entre ambdós Ponç de Lleó i Cabrera, vull deixar constància ací de la coincidència, perquè estic convençut que tanta acumulació d'aquests noms no pot ser fruit de l'atzar.

Oferim ara l'anàlisi dels escuts dels comtes de Cocentaina.

Escut del primer Comte de Cocentaina Roger de Lauria o de Llúria:

Abans de 1335 l'escut dels Ponç de Lleó i Cabrera, abans de les noces amb una filla del comte de Cocentaina:

Després de 1335, l'escut dels Ponç de Lleó i Cabrera incorpora les quatre barres catalanes autoritzades per rei Alfons IV d'Aragó, no de Castella:

Escut al Palau de Cocentaina, edifici construït pel primer comte, a la segona meitat del segle XIII. No sabem des de quan apareix, però de segur que en data posterior a 1335.

Al XVII tornem a trobar el mateix escut dels Ponç de Lleó. Aquesta vegada en la llosa sepulcral d'un fill dels comtes de Cocentaina. Es troba a l'Església del Convent de Clarisses que hi ha al Palau d'aquesta vila.

Haurem d'estar a l'aguait de tota la nissaga posterior de Ponç de Lleó, que durà en el seu escut una quadribarrada autoritzada per un rei d'Aragó.

En aquella època, l'heràldica gaudia de les seues normes i qualsevol castellà no podia posar-se sense permís al seu

escut nobiliari les quatre barres de la corona Catalana . Així, doncs, caldrà esbrinar lligams, connexions, orígens dels següents títols nobiliaris:

Seyoríu de Marchena (1309)
Comtat d'Arcos (1429)
Marquesat de Cadis (1471)
Ducat de Cadis (1484)
Ducat d'Arcos (1489)
Marquessat de Zahara (1492)
Comtat de Casares (1493)
Comtat de Bailén (1522)

L'ALCAID DE COCENTAINA MARTÍNEZ DE VERA, CONQUERIDOR DE LES CANÀRIES?

Una altra família vinculada amb Cocentaina és la nissaga "Martínez de Vera", dels quals sospitem que els censors n'amagaren la importància.

Els Martínez de Vera foren alcaids de Cocentaina, d'Alacant, i senyors de la baronia de Busot. A finals del segle XV, trobem l'alcaid Martínez "de Vera" com un personatge important.

Altrament, a finals de segle XV, tenim un Pedro "de Vera", comandant castellà que va participar a la Conquesta de les Canàries. El febrer del 1480 va obtenir el nomenament de Capità General de Canàries i el d'alcaid de Tenerife.

Alcaid? com el nostre Martínez de Vera? Potser aquest Pedro de Vera és el mateix Martínez de Vera...

Qui era aquest Pedro de Vera? Conqueridor de Canàries, fou avi del conqueridor d'Amèrica Àlvar Núñez Cabeza, el qual, al seu torn, fou un explorador espanyol del Nou Món i un dels supervivents de l'expedició que Narváez, al llarg de vuit anys, va dur a terme pel virregnat de Nova Espanya que havia conquerit Ferran Cortés.

Segons Alonso López de Haro, Pedro de Vera era fill de Martín Romeu de Vera i de Teresa Centelles²³ de la casa dels comtes d'Oliva. És a dir, que la mare de Pedro de Vera era una senyora de la família dels Centelles d'Oliva, la qual s'havia casat amb Romeu de Vera. Pot ser que rere aquest Romeu de Vera s'estigués amagant el famós almirall Romeu de Cor-Vera?

Aleshores, Pedro, fill de Martí Romeu de Vera podria haver estat cognominat Pedro Martí de Vera, un nom quasi idèntic al del nostre, al de Cocentaina, Martínez de Vera. Ambdós ocuparen el càrrec d'alcaid. L'un a Cocentaina i l'altre, o el mateix, a Tenerife.

Per un article publicat a la web de la Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya de Carles Camp²⁴ i titulat "El primer bisbat de les Canàries" sabem que l'any 1351, després de la conquesta de Canàries es va crear el bisbat català de Teide, en contra del que diu l'oficialitat respecte a la conquesta de les Illes Fortuna.

Ací transcrivim unes dades de l'article per fer-se una idea de la importància de la Corona d'Aragó davant la conquesta de Canàries.

Els 1r - Fra Bernat Font, carmelita mallorquí (1351-1354)
2n - Fra Francesc, franciscà (1354-1369 ?, 1377)
3r - Fra Bonamat Tarí, franciscà menorquí (1369-1392)
4t - Fra Jaume Olzina, dominic mallorquí (1392-1411)

"El rei Pere III,va organitzar, amb la benedicció del papa, una expedició per prendre possessió de l'arxipèlag."

"Després, a principis del segle XV, apareixen un Jean de Béthencourt i un La Salle, francesos de Normandia que, en teoria, conquereixen les Canàries per al rei de Castella.

"La historiografia oficial obvia, però, que consta que el rei Alfons IV de Catalunya, el Magnànim, era qui gestionava les Canàries i era amb ell que l'anomenat Jean de Béthencourt tancava els tractes i en gestionava l'economia, principal vehicle d'exercici del poder."

"És conegut un altre fet destacable: el desenvolupament d'una butlla del papa Benet XIII, concedida a Avinyó l'1 de

novembre del 1414 als anomenats Béthencourt i La Salle amb la finalitat de predicar la fe a les illes Canàries i aconseguir la seva total i definitiva cristianització. És el rei Alfons IV qui gestiona els diners recaptats per l'esmentada butlla i controla l'ús que l'anomenat Béthencourt en fa.”

A finals del segle XV i en aquest context de conquesta catalana de les Canàries, ens sobta la figura d'un dels seus bisbes: Diego de Muros. Podria ser realment Diego de Muro? Podria ser que la censura l'haja convertit en Muros, una vila de Galicia? Ho deixem constar com a sospita.

LA MARE DE DÉU DEL MIRACLE

La nit del 30 de juny a l'1 de juliol de 1520 és coneguda com a “la nit trista”. Després d'una batalla entre forces asteques i espanyoles, aquestes van perdre un bon nombre dels soldats que s'havien desplaçat des d'Espanya fins a Mèxic, on van resultar morts. Segons la llegenda, en la nit de la derrota Ferran Cortés s'hauria assegut sota un arbre i hauria plorat la mort de gran part dels seus soldats. És d'aquesta llegenda que en surt l'expressió “la nit trista” que dona nom a la batalla.

En aquell mateix any de 1520 ocorregué un miracle que encara a dia d'avui se celebra anualment a la vila de Cocentaina. Cada any, Cocentaina festeja el 19 de març la seua patrona: la Mare de Déu del Miracle. Aquesta festivitat rememora el miracle segons el qual la figura de la Mare de Déu representada en un quadre va plorar llàgrimes de sang pels ulls. Això, repetim-ho, succeí en 1520.

Constatem novament una coincidència de dates: el 1520 ocorre el fet més tràgic de la conquesta de Mèxic i també el 1520 a Cocentaina es produeix el miracle d'una Mare de Déu pintada en un quadre a qui surten llàgrimes de sang, se suposa que pel dolor d'alguna situació que estaria vivint Cocentaina en aquells moments.

Pot ser que el que es rememora el dia del miracle sigui l'eixida de molta gent contestana cap a Mèxic?

EL MAPA DE DOMENICO TEXEIRA

Per acabar l'aportació de dades sobre la participació del Comtat en els afers americans del segle XVI, us presentem el mapamundi de cartògraf portuguès Domenico Texeira²⁴ datat el 1573.

Es tracta d'un, el primer d'un llarg llistat de mapes d'Amèrica, on apareixen senyals heràldics catalans per tot arreu.

D'aquest mapamundi, en podem gaudir gràcies al fet d'haver estat conservat a la Biblioteca Nacional de França. En ell, hi podem veure tot el continent americà acabat de descobrir i farcit de banderes amb barres, bandes i franges catalanes.

Si ens fixem en la zona del virregnat de Nova Espanya, és a dir, l'actual Mèxic i part d'EEUU, veurem una bandera que ens és molt coneguda als contestans:

Podria ser que, originalment, el comtat hagués tingut aquest escut de bandes vermelles i grogues? Un escut amb tres franges diagonals sempre fa referència al del Comtat de Cocentaina.

ESCUT DEL COMTAT DE COCENTAINA

Observem l'escut del cognom Penella. Potser té l'origen en el castell de Penella a Cocentaina? L'escut té tres bandes de color de gules o vermelles.

Castell de Penella al viquipèdia:

El Castell de Penella, o Castell de les Penelles, és una construcció que data de finals del segle XIII, essent-ne senyor de Penella i Formigà En Ponç Guillem de Villafranca. Està ubicat al terme municipal de Cocentaina, al Comtat. Encara que sempre ha estat vinculat al terme municipal de Cocentaina, se situa a pocs metres de la veïna població de Benilloba. Recentment, l'ajuntament de Cocentaina ha tret a concurs la seua restauració.

La descoberta d'Amèrica gaudeix de nombroses recerques que afirmen que la gesta fou una empresa de la corona Catalana.

Els principals protagonistes del descobriment tenen lligams en terres de la governació de Xàtiva.

Ferran Cortés introdueix la festa de moros i cristians arreu de Mèxic que s'assembla a la de Cocentaina. A més, estableix com a patró de la ciutat de Mèxic Sant Hipòlit Màrtir, el mateix que el de la vila comtal.

Un dels primers rellotges instal·lats a Amèrica, a Comayagua, Hondures, fou portat des de Cocentaina per un fill dels comtes contestans.

Uns dels primers vins que es produeixen a Xile hi han estat portats per Pere Cisternes de Planes.

Alcoi era del comte de Luna, i Ferran Cortés, és a dir, Alfons Felip d'Aragó és duc de Luna.

Ferran Cortés és familiar d'un franciscà anomenat Urrea, talment com els Urrea, senyors de Benilloba

Un descendent de Planes és familiar de Ferran Cortés.

Ferran Cortés tenia un amic d'Ontinyent anomenat Anastassi Perigüell.

Luis Zapata afirma que Cortés pertanyia a la Corona d'Aragó.

La BBC fa un documental i ens mostra la quadribarrada com a ensenya del conqueridor.

Nou Mèxic dissenya una bandera al segle XX amb quatre barres en les quatre direccions cardinals.

Mèxic celebra una festa del penó un 13 d'agost igual que València ho fa el 9 d'octubre.

Ferran Cortés crea el virregnat de Nova Espanya, una part del qual formarà els futurs EEUU. La bandera dels EEUU s'assembla a la senyera i podria procedir d'ella.

La bandera dels EEUU al 1827 era quadribarrada.

Mèxic commemora amb honors la Senyera de la seua conquesta un 13 d'agost amb la festa del penó igual que a València pel 9 d'octubre.

EL 1778, els uniformes de l'exèrcit de George Washington estaven confeccionats amb teles d'Alcoi.

El capità de Ferran Cortés Pedro Alvarado és un artiller de Xàtiva.

Ponç de Lleó té lligams amb Cocentaina als segles XIV, XV, XVI i XVII.

L'escut dels Ponç de Lleó porta una quadribarrada gràcies a unes noces amb una filla del comte de Cocentaina.

Un conqueridor de nom Juan Ponce de León fou el primer governador de Puerto Rico.

L'alcaid de Tenerife al segle XV fou Pedro de Vera, fill de Martí de Vera. Alhora, l'alcaid de Cocentaina i Alacant fou un Martínez de Vera.

La festa de la mare de Deu del Miracle de Cocentaina commemora cada any la data de 1519, potser relacionada amb els fets de la conquesta de Mèxic.

Al mapamundi de Domenico Texeira de 1573, s'hi reproduïx un escut com el del Comtat al virregnat de Nova Espanya.

CONCLUSIÓ

Després de totes aquestes argumentacions arribem a la conclusió que:

“el Comtat de Cocentaina va participar en la descoberta d'Amèrica”.

ADDENDA

Creiem que es tracta d'una quantitat de dades suficient per engrescar els investigadors a tindre en compte aquesta temàtica i a continuar fent recerca i fent encaixar el trencaclosques de la nostra història.

Finalment, desitgem que el present article marqui un punt de partida cap a noves recerques i cap a una revisió absoluta del nostre passat històric, perquè aquest forma part del patrimoni immaterial de la nostra nació i l'hem de protegir i hem de demanar que es respecti.

Els historiadors no són els propietaris de la història, però sí que fan una gran feina per oferir-nos una consciència del que han fet i han sigut els nostres avantpassats. Per tant, creiem que aquest col·lectiu professional no pot quedar al marge d'aquesta realitat i haurà de revisar la història tal i com ens l'ha contada fins ara.

Per això, caldrà una nova visió des d'un nou paradigma, amb una gran tasca de reinterpretació i recuperació de la nostra història com tan encertadament i des de fa temps excel·leixen Jordi Bilbeny i l'INH.

REFERÈNCIES

- 1.- MARTÍNEZ Y MARTÍNEZ, Francisco. (1916). "El descubrimiento de América y las joyas de la reina Da. Isabel: conferencias dadas en la Academia de la juventud católica de Valencia en el mes de enero del año 1916". Centro de Cultura Valenciana. Impr. Hijos de F. Vives Mora. Pàg. 12
- 2.- DESPUIG, Cristòfor (1557) "Los col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa" Edició crítica d'Enric Querol i Josep Solervicens. Ajuntament de Tortosa. ISBN: 978-84-9883-435-2 Diposit legal B 28.247-2011. Pàg. 68
- 3.- ULLOA Y CISNEROS, Lluís de. (1927). "Cristòfor Colom fou català: La veritable gènesi del descobriment". Barcelona: Llibreria Catalònia. ISBN 84-85031-62-8
- 4.- HERNÁN RAMÍREZ, Hugo. (2009). "Fiesta, espectáculo y teatralidad en el México de los conquistadores". Universitat dels Andes. Bogotá. Colombia. Pàg. 143
- 5.- SORIANO FUERTES Y PIQUERAS, Mariano. "Historia de la música española desde la venida de los Fenicios hasta el año de 1850". Edita 1835 Narciso Ramírez Barcelona. Volum I Pàg. 176
- 6.- COSTA, Roger "Quins és l'origen de la festa de moros i cristians?". Sàpiens [Barcelona], núm. 78, abril 2009, p. 5. ISSN: 1695-2014.
- 7.- <http://www.municomayagua.com/index.php/es/historia-de-la-ciudad/monumentos-historicos/reloj-de-la-catedral>
- 8.- VAZQUEZ DE ESPINOSA, Antonio: Crónicas de América. Compendio y descripción de las Indias Occidentales. Historia 16. Tom II. Pàg. 492, 493 i 494
- 9.- http://www.soberaniachile.cl/guerra_peruana_contra_el_pisco_chileno_parte_1.html
- 10.- <http://www.google.es/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fdata.inh.cat%2Ffiles%2Ffiles%2F130211065327347.pdf&ei=JhAXVZHsD4HfUIHfgRg&usg=AFQjCNHTplVuyA0CrIyu414D2AwM3xHOCg&bvm=bv.89381419,d.d24>
- 11.- GARZACUARÓN, Beatriz i BAUDOT, Georges: Historia de la literatura mexicana: Las literaturas amerindias de México y la literatura en español del siglo XVI. Siglo XXI Editores i la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic. Pàg. 269.
- 12.- NAVARRO DEL CASTILLO, Vicente. (1978) La epopeya de la raza extremeña a Indias, Pbro. Mérida.
- 13.- PARE FULLANA "Historia de Onteniente" la caja de Ahorros de Onteniente 1998.
- 14.- ZAPATA, Luis. Carolo famoso, editat per Joan Mey. València. 1566. Pàg. 138.
- 15.- https://www.youtube.com/watch?v=dPuorrvvmV_Y
- 16.- HERNÁN RAMÍREZ, Hugo. (2009). "Fiesta, espectáculo y teatralidad en el México de los conquistadores". Universitat dels Andes. Bogotá. Colombia. Pàg. 97.
- 17.- DEBBIEL, Yanuck. (2003) American Symbols: The American Flag. Capstone Press. Minnesota. EEUU. Pàg. 8.
- 18.- Wordl Digital Library. United States. Capitol, Washington, D.C.: East Front Elevation, Rendering: <http://www.wdl.org/en/item/17/#q=Alexander+Jackson+Davis>
- 19.- ARTUR MORENO, Vicent (2010) Un País de tinta. Rutes històriques i literàries pel País Valencià". Edicions Bromera, 2010, V capítol, ISBN-10: 978-84-9824-840-1. DL:V-3050-2010. Pàg. 50
- 20.- ARCIENAGA, Luis (2003) Sistema de defensa en Cullera: Castillo, murallas y torres. Ajuntament de Cullera.
- 21.- PARDO MOLERO, Juan Francisco. (2002) Castells, torres i fortificacions en la Ribera del Xúquer, Universitat de

22.- CARRIAZO RUBIO, Juan Luis (1998). El monasterio de San Jerónimo de Buenavista y los Ponce de León. Volumen 81. Archivo Hispalense (Sevilla: Diputación Provincial de Sevilla) (246-248): 75–100. ISSN 0210-4067. Pàg. 24.

23.- LÓPEZ DE HARO, Alonso Fl. (1623). "Nobiliario genealógico de los reyes y títulos de España". Tom I. Pàg. 466.

24.-Guillot, Enric. (2012). Descubierta i conquesta catalana d'Amèrica. Una història reescrita pels castellans. Librooks, Barcelona. Pàg. 178-179

Joanjo Albinyana